

ГАЛАґАНА ПАВЛА́ Колегія — приватний навчальний заклад з гуманітарним українознавчим ухилом. Засн. 1870 (відкритий 1 жовтня 1871) у Києві з ініціативи й на кошти Г. Галаґана на відзнаку пам'яті його сина Павла, який помер від тифу у 16 р. До Колегії приймали юнаків, що досягли цього віку; у середньому навчалося 30 стипендіатів та 40–50 учнів за батьків. рахунок. Мала 4 класи, які відповідали 5–8 класам гімназії. Наук. нагляд за навч. процесом здійснював Університет св. Володимира у Києві. Колегія існувала на кошти від маєтностей Г. Галаґана у Полтав. і Черніг. губ. Діяли природн. музей, фіз. лаб., фундаментал. бібліотека (включно зі стародруками та давніми рукописами), клас музики, існувала власна лікарня, їдальня, спортзал. Учні мали можливість користуватися телескопом і кіноапаратом. У різний час дир. Колегії були **І. Анненський**, **А. Степович**, **Я. Колубовський**, викладали **П. Житецький**, **В. Сиповський**, **М. Мурашко**, **М. Пимоненко**. Серед вихованців — **В. Липський**, **А. Кримський**, **В. Ганцов**, **І. Малиновський**, **В. Грабар**, **М. Максимейко**, **А. Лівицький**, **М. Драй-Хмара**, **П. Филипович**, **Д. Петрушевський**, **О. Чужбинський**, **Г. Костюк**. Визначні події життя Колегії висвітлювались на сторінках «Ежегодника Коллегии

Павла Галаґана» (загалом протягом 1896–1916 вийшло 18 вип.).

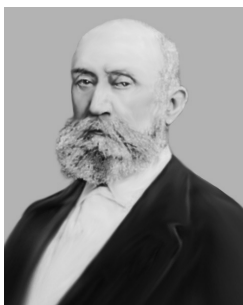
Гол. корпус, споруджений 1870 у стилі пізнього класицизму арх. О. Шілле, розташ. на розі нинішніх вул. Б. Хмельницького і Терещенківська. 1885 та 1886 тут бував **І. Франко**, зокрема 1886 у каплиці Колегії він узяв шлюб із **О. Хоружинською** — сестрою дружини директора. Після ліквідації Колегії у липні 1920 в цьому приміщенні знаходились трудова школа, дитбудинок, середня школа ім. **І. Франка**, у 1977–82 — Будинок учителя, від 1986 — **Літератури України Національний музей**.

Рекомендована література

1. 25-летие Коллегии Павла Галагана. К., 1896;
2. Білокінь С. Колегія Павла Галаґана // Київ. 1988. № 8;
3. Смольницька М. С. Колегія Павла Галаґана в українському національному русі XIX – поч. XX ст. // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика. К., 2002. Вип. 6.

С. І. Білокінь

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Галаґана Павла колегія / С. І. Білокінь // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25480>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).